

„Ce ușor ar fi de condus un teatru dacă n-ar fi problema repertoriului“, spunea glumind un director de teatru.

În general, simpla enunțare a cuvîntului repertoriu face pe mulți oameni de teatru să-și piardă brusc buna dispoziție.

— Există cazuri cînd repertoriul se alcătuiește cu o matură chibzuință, justă orientare și gust artistic. Participă la nașterea lui conducerea teatrului, secretarul literar, consiliul artistic...

Alteori, unii conducători de teatru fac repertoriul așa cum făcea proză domnul Jourdain al lui Molière: fără să bage de seamă.

Iată-ne porniți în acest labirint încîlcit al repertoriului, fără nici un fir al Ariadnei...

Și, în „călătoria“ noastră prin teatrele bucureștene, ne-am adresat tovarășilor: Ion Șahighian, C. Sincu și D. D. Neleanu, directori a trei teatre din Capitală, pe care i-am invitat să participe la un mic colocviu imaginar (tot sînt ei regizori!), alcătuit din răspunsurile primite la întrebările noastre.

Pe directorul Teatrului Armatei, Ion Șahighian, l-am găsit studiînd o nouă piesă originală, poemul dramatic în versuri Valea Albă de Eusebiu Camilar.

*

— Vom prezenta această izbutită piesă odată cu aniversarea a 500 de ani de la înscăunarea lui Ștefan cel Mare.

Repertoriul Teatrului Armatei va cuprinde în continuare: *Împričinații* — comedie în care Racine s-a răfuit cu cei dornici de procese și gilcevi — în același spectacol cu *Gringoire* al lui Bainville; piesa sovietică *Fata de la fabrică* (o comedie care ridică probleme ale tineretului); piesa originală de Tiberiu Vornic: *Oglinda baroanei* (autor cu care lucrează mai de mult teatrul nostru); comedia sovietică *Suflete de hîrtie*, violentă satiră anti-birocrațică, și apoi încă o... piesă originală. În general, Teatrul Armatei și-a propus un procent de paritate între piesele originale și cele traduse. Metode de lucru am folosit multe. Ultima a fost chiar un... apel prin radio, adresat de mine autorilor pentru a ne aduce piese originale.

— Și Teatrul Tineretului, ne spune C. Sincu, și-a făcut un merit din prezentarea anuală a măcar unui debutant dramaturg. Să-i amintim între anii 1954—57: S. Andreescu și T. Mănescu (*Simeon Albac*), V. Stoienescu (*Drumul soarelui*), Ana Novac (*Preludiu*), iar anul acesta, doi tineri actori, V. Nițulescu și Florin Vasiliu (*Ultima generație*). Valoarea mai mare sau mai mică a unora din aceste piese nu ne-a oprit să le jucăm, adeseori luptînd chiar cu unii interpreți din colectiv, mai puțin înclinați să îndrumeze primii pași...

Și acum, în această stagiune vom mai prezenta *Ultima generație*, piesa de debut de care vorbeam, ale cărei ultime îmbunătățiri sînt în curs. Piesa va aduce în scenă problema căutărilor tinerei generații de după 23 August 1944, „ultima generație” care a mai trecut prin purgatoriul războiului.

Și copiii își vor avea spectacolul lor, iar „rapoartele” (de pildă, cel de la conferința directorilor de teatre) vor avea de acum înainte o critică în minus la adresa noastră; vom înfățișa, deci, piesa sovietică; pentru copii: *Împărăția oglinzilor strîmbe* de Gubarev și Uspenski. Vom relua după atîția ani puternica dramă cu tente sociale — *Suflete tari* de Camil Petrescu, apoi vom juca poemul liric *Tinăra gardă*, în noua versiune dramatică a lui Oľopkov, și în sfîrșit un „spectacol de ora 5” cu o comedie de Goldoni.

— La noi, *Seara răspunsurilor* de Sidonia Drăgușanu va fi viitoarea premieră originală a Teatrului „C. I. Nottara”, *răspunde tov. Neleanu*. O piesă din viața actorilor, care ridică probleme de etică, probleme ale răspunderii generațiilor mature... O altă piesă originală în această stagiune va fi *Microbiu* de Dan Negreanu, piesă care combate rămășițe ale mentalității burgheze în conștiința unor contemporani. Tinerii din teatrul nostru vor fi prezenți în spectacolul *Ulița fericirii* de I. Prințev; ne gîndim încă la *Sonata Kreutzer*, dramatizarea lui Noisier și Alfred de Savoie după Tolstoi...

— Da, avem și perspectiva unor noi piese originale, *spune I. Șahighian*. Stagiunea viitoare se va deschide cu o piesă originală (și aceasta va deveni un obicei al Teatrului

Armatei), *Gh. Doja* de Sorin Florescu; vom mai prezenta apoi o piesă de N. Tăutu, inspirată din viața eroinei Ecaterina Teodoroiu. Avem promisiunea unei piese de Lăurențiu Fulga și a unei noi piese a „proaspătului” dramaturg Eusebiu Camilar... Și apoi... aștept răspuns la apelul radiofonic!

— Și Teatrul Tineretului se va deschide cu o piesă originală: *Flacăra vie* de Ștefan Tita și Liviu Floda — inspirată din viața oamenilor de știință; așteptăm lectura unei noi piese de Tudor Șoimaru, avem promisiunea unei lucrări noi de la M. Davidoglu; ne-au prezentat o piesă tinerii S. Andreescu și T. Mănescu...

— La „Nottara” am încheiat contracte pentru noi piese cu Sorana Coroamă (*Furtuna*) și Radu Boureanu (*Casa cu trei băieți*). De fapt, cunoaștem deocamdată numai titlul viitoarelor piese. Unul din regizorii teatrului lucrează la perfectarea piesei *Domino* de S. Andreescu și T. Mănescu. Primim numeroase piese la secretariatul literar; din nefericire însă, foarte slabe.

Și pentru că totuși „fața” unui teatru o constituie „profilul” lui (ar glumi undeva Tudor Mușatescu), am cercetat și această problemă.

— Pentru noi, profilul nu înseamnă numai piese cu tineri care apar pe scenă, ci este vorba, în primul rînd, de un stil de interpretare al teatrului, de îndrăzneală în abordarea

Ion Șahighian

D. D. Neleanu

spectacolelor și, bineînțeles, de piese cu probleme care vizează tineretul. Iată, de pildă, ne gândim la o piesă cu un pronunțat caracter antifascist: *Jurnalul Annei Frank* de Hackett și Goodrich.

„Îndrăzneala” noastră a avut uneori prea puține satisfacții sau chiar deziluzii. Jucînd piesa *Cei de mine*, nu am putut citi în presă nici o cronică dramatică. Chiar dacă o piesă ca *Fete rătăcite* a fost socotită mai slabă, aceasta nu justifică tonul insultător la adresa conducerii teatrului și a colectivului, din unele articole „teribile”. Și este ciudat că reacția spectatorilor nu e conformă totdeauna cu tonul cronicilor. Jucăm cu săli arhipline și recordul de rețetă îl are mult criticata *Romanticii*, despre care mulți spectatori ne-au adresat scrisori interesante și chiar pline de... aprecieri.

C. Sincu

— N-am simțit din nici o cronică, spune și secretara teatrului și coautoarea piesei, Sonia Filip, ceea ce era bun în piesa aceasta, închinată actualității. În cazul acesta, critica nu ne-a încurajat, ci ne-a demobilizat.

— Uite — *ne arată o carte C. Sincu* — amintirile artistei Lucia Sturdza Bulandra. Vorbind despre bogata ei experiență teatrală, recunoaște că uneori a greșit alegînd piese mai slabe. E aproape un fapt firesc... Criticați pentru insuccese, așteptăm și semnalarea muncii noastre creatoare și nu o critică demobilizatoare. Eu cred că în loc de a aștepta apariția unei „mărete” opere dramatice, să ne aplecăm cu grijă spre mlădițe, chiar dacă sînt încă firave și neperfecte.

— Profilul nostru se va orienta spre un teatru modern, de „cameră”, cu îndrăzneli și căutări pasionate, bazîndu-ne în mare măsură pe tinerii din colectivul nostru, fără a face apel la mari personalități artistice din alte teatre, *spune D. D. Neleanu*.

Proiecte în studiu: *Patima roșie* de M. Sorbul, spectacol coupé O'Neill și Plaut; *Copacii mor în picioare* de Casona, *Minciuna are picioare lungi* de Filippo, piesa iugoslavă *Domnii Glemby* de Krlyya.

— Ne îndreptăm spre o linie eroică, patriotică și educativă. Vom mai juca în stațiunea viitoare la Teatrul Armatei: *Richard al III-lea*, *Nicomede* de Corneille, *Chemarea codrului* de C. Diamandy.

Cercetările noastre nu s-au oprit aci... Am colindat și alte teatre, urmînd ca și alte „colocvii” să-și facă loc în revistă.

AI, POPOVICI